

Titulació	Tipus	Curs
Llengua Espanyola, Literatura Hispànica i Espanyol com a Llengua Estrangera	OT	0

Professor/a de contacte

Nom: Laura Fernandez Garcia

Correu electrònic: laura.fernandez.garcia@uab.cat

Equip docent

Ramon Valdes Gazquez

Laura Fernandez Garcia

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

L'alumnat haurà de ser capaç d'expressar-se amb correcció oralment i per escrit. Per aquesta raó, els eventuals errors ortogràfics i d'expressió que pogués cometre comportaran un descens de la puntuació en la qualificació final.

Les activitats, pràctiques i treballs presentats en l'assignatura hauran de ser originals i no s'admetrà, sota cap circumstància, el plagi total o parcial de materials aliens publicats en qualsevol suport. L'eventual presentació de material no original sense indicar adequadament el seu origen implicarà, automàticament, la qualificació de suspens (0).

Així mateix es considera que l'alumnat coneix les normes generals de presentació d'un treball acadèmic. No obstant això, podrà aplicar les normes específiques que pugui indicar-li el professorat de l'assignatura, si així ho creu necessari.

Per al bloc primer, es considera essencial un coneixement bàsic de la història del teatre espanyol del Segle d'Or i la lectura d'almenys alguns textos representatius d'aquest, com podria ser alguna obra de Lope de Vega, Tirso de Molina o Calderón (*Fuenteovejuna*, *El caballero de Olmedo*, *Don Gil de las calzas verdes* o *La vida es sueño*, per posar algun exemple). Els alumnes que no disposin d'aquesta base són animats a llegir el manual d'Ignacio Arellano i almenys una de les obres recentment esmentades en alguna de les edicions aconsellades en la bibliografia.

Per al segon bloc és imprescindible la lectura d'almenys les *Novelas ejemplares* de Cervantes, a més de fragments seleccionats d'altres obres de l'autor. Així mateix, l'alumnat ha de tenir coneixements bàsics sobre el context històric i literari de l'Espanya del Segle d'Or i la metodologia del comentari de text (per completar els seus coneixements i competències, l'alumnat pot consultar les obres referenciades a la bibliografia).

Objectius

Amb el propòsit de mostrar a l'alumnat dos processos diferents de transmissió literària, el mòdul ofereix dos blocs que abordaran textos de diferents gèneres del Segle d'Or: el teatre i la prosa.

En el cas del bloc I, el curs es concep com una presentació del Teatre del Segle d'Or com un bé patrimonial històric i documental, alhora immaterial (en termes estètics i d'una realitat irrepetible i que ja va passar, perquè l'essència del teatre és la seva representació) i material (en la mesura en què aquesta realitat històrica la coneixem a través de tota una sèrie de documents que són, precisament, els que ens permeten reconstruir-la). Stricto sensu el teatre del Segle d'Or com a realitat viscuda en el temps en el qual es va crear i es va representar es va anar per a no tornar. Però la riquesa documental, des dels propis textos manuscrits o impresos de les obres de teatre, als documents legals i censorios, les normes que regien els coralls de comèdies on es representava, la documentació sobre companyies de teatre, que avui encara es conserva i que ens permet reconstruir-la, encara que no sigui total, sinó parcialment, és de tal varietat i abundància que podem entrellucar i fer-nos una idea de la riquesa, meravella i importància, en el seu propi moment, d'aquest fenomen literari, històric, social i cultural. Un fenomen que, amb major o menor fortuna va perviure en els segles i que va portar el teatre espanyol de Madrid a Amsterdam, on Lope era més vist que cap autor holandès, i no sols a Amsterdam, sinó també a París, a Alemanya, a Dinamarca o a Lituània. O que va fer que s'entonessin, després de la representació de Fuenteovejuna, cors prerevolucionaris quan es va representar en 1870 a Moscou. Que es fixessin i inspiressin en ell poetes com Goethe o Federico García Lorca. Així és com va néixer i va sobreviure una riquesa cultural i una tradició literària que arriba fins al dia d'avui. El nostre objecte d'atenció serà múltiple des dels autors literaris i els textos a les companyies de teatre i les representacions; des dels copistes de manuscrits o el paper jugat pels impressors, a les traduccions, refundicions, adaptacions i versions; des de la influència de l'evolució de les idees estètiques a la instrumentalització política del teatre. I des de l'estrena en el seu moment o una representació de l'època en Alcorcón als festivals de teatre clàssic o la Companyia Nacional de Teatre Clàssic o l'estrena a Tòquio en el segle XXI, com una realitat plenament viva en el seu moment, i viva avui.

Tot el curs s'orientarà també a partir d'una observació constant de la riquesa i els procediments de digitalització del nostre patrimoni bibliogràfic i cultural.

Al bloc 2 s'estudiarà l'obra de Cervantes com a arquetip de les diferents tradicions literàries que conformen el Segle d'Or espanyol: des de la literatura clàssica grecoromana fins a la italiana contemporània, passant per l'èpica, els llibres de cavalleries, la picaresca, etc. S'analitzarà, per tant, com conflueixen tots aquests elements en els textos cervantins, per, en realitat, dibuixar un panorama força complet de les múltiples tendències, modes i gèneres que conviuen a Occident al pas del segle XVI al XVII. Aquesta perspectiva permetrà entendre, en un segon moment del curs, el naixement d'una altra tradició que comença amb Cervantes: la novel·la moderna.

El curs combinarà les sessions teòriques amb les pràctiques. En aquestes darreres, es llegiran fragments escollits d'obres cervantines comparant-los amb les fonts per comprendre com se'n concreta l'ús en cada cas (directe, indirecte, literal, paròdic, etc.).

Competències

- Comentar un text des del punt de vista filològic, lingüístic i literari.
- Dissenyar i dur a terme un treball de recerca sobre qualsevol tema relacionat amb l'àmbit d'estudis del màster
- Identificar les varietats diatòpiques, diastràtiques i diafàsiques de l'espanyol.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Realitzar una exposició oral sobre qualsevol tema relacionat amb l'àmbit d'estudis del màster.
- Relacionar els autors i els textos literaris escrits en espanyol amb el context de les seves circumstàncies culturals, socials i històriques.
- Relacionar els autors i els textos literaris escrits en espanyol amb les recerques recents sobre les tradicions europees des de l'Edat Mitjana fins a l'actualitat.
- Relacionar els autors i els textos literaris produïts en l'àmbit de l'Amèrica Llatina amb el context de les seves circumstàncies culturals, socials i històriques.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Tenir un domini d'especialista de les principals orientacions en l'estudi de la transmissió textual i de les diferents fases de l'edició d'un text.
- Utilitzar els recursos bibliogràfics i tecnològics propis de la recerca lingüística i literària.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la presència de determinats motius i temes literaris en la literatura espanyola i en altres literatures i tradicions literàries.
2. Analitzar la relació entre diferents expressions artístiques i culturals i autors i obres literàries produïdes a l'Amèrica Llatina.
3. Aplicar adequadament les estratègies de la comunicació no verbal.
4. Aplicar les tècniques i mètodes propis del comentari filològic de textos literaris.
5. Argumentar adequadament la hipòtesi pròpia en relació amb els fenòmens literaris estudiats en el mòdul.
6. Argumentar la pertinència dels judicis propis i la dels aliens en relació amb el problema lingüístic objecte d'estudi.
7. Avaluar el grau de cohesió i coherència discursiva d'un text escrit en funció del seu context de producció i interpretació.
8. Elaborar el guió d'una exposició oral clara i ordenada sobre els temes d'estudi del mòdul
9. Elaborar hipòtesis que permetin interpretar, en el seu context, els problemes literaris abordats en el mòdul.
10. Elaborar hipòtesis que permetin relacionar els fenòmens literaris abordats en el mòdul amb fenòmens literaris semblants procedents d'altres tradicions culturals.
11. Exposar oralment la pròpia hipòtesi adaptant el tipus d'exposició al caràcter del text literari estudiat.
12. Identificar i esmenar els errors produïts per la transmissió textual.
13. Identificar la presència de fenòmens socials i històrics a la producció literària de l'Amèrica Llatina.
14. Identificar l'emergència, a la producció literària en espanyol, de fenòmens socials i històrics que es troben en la base de l'escriptura dels textos considerats.
15. Identificar trets estilístics i tècniques literàries comunes en diferents tradicions literàries i culturals.
16. Interpretar críticament diverses hipòtesis elaborades per explicar els fenòmens literaris abordats en el mòdul.
17. Interpretar críticament la bibliografia relacionada amb els continguts estudiats en el mòdul.
18. Relacionar autors i textos literaris en l'àmbit d'un gènere o corrent literari.
19. Seleccionar la bibliografia adequada per interpretar els principals textos literaris escrits en espanyol des de la perspectiva d'un lector estranger.
20. Utilitzar de manera adequada la terminologia pròpia dels estudis abordats en el mòdul.

Continguts

BLOC I.

EL TEATRE DEL SEGLE D'OR: UNA TRADICIÓ VIVA I UN BÉ PATRIMONIAL I DOCUMENTAL

1. Consideracions prèvies. Construcció crítica i realitat històrica. La digitalització del patrimoni i de la història.

2. El naixement de la comèdia nova. El gremi, el negoci teatral, la seva regulació.

3. Els espais de representació: el corral de comèdies. La reconstrucció virtual.

4.

Lope

de Vega: els manuscrits autògrafs. El negoci editorial de les Parts de comèdies.

5. La comèdia nova. Cicle de

Lope

i cicle de Calderón.

6. Els espais de representació: la cort. El teatre d'aparell.

Lope

i "los pájaros nuevos". Calderón i el seu cicle.

7. La pervivència del teatre clàssic. Més enllà del seu temps i de les seves fronteres.

8. Dues grans fites: el mite de don Juan i Fuenteovejuna

.

9. Imitacions, adaptacions, refundicions... Reverberacions.

10. Federico García Lorca i La barraca. Les missions pedagògiques. Alejandro Casona

. El teatre en guerra.

11. El teatre del Segle d'Or en el segle XX. La Companyia Nacional de Teatre Clàssic i els festivals de teatre.

12. El teatre del Segle d'Or en l'era digital. Representació, recerca i mitjans digitals.

13. El teatre del Segle d'Or: cànon i ampliació del repertori.

BLOC II.

Cervantes, glossador de la tradició literària occidental

1. Introducció a Cervantes: la seva vida i la seva obra. La dimensió d'un clàssic.
2. La cultura de Cervantes, I: formació, lectures directes, coneixement adquirit en antologies, miscel·lànies i recopilacions.
3. La cultura de Cervantes, II: clàssics i moderns.
4. Retòrica i poètica, I: les fonts.
5. Retòrica i poètica, II: les maneres (imitació, invenció, glossa).
6. Les *Novelas ejemplares* com a catàleg de gèneres en prosa: la novel·la pastoril, la bizantina, la picaresca, el diàleg...
7. El *Quixot*: èpica en prosa.
8. El *Quixot*: folklore, romanços, llibres de cavalleries, novel·la sentimental, novel·la morisca.
9. L'art d'intercalar: poesia a *La Galatea*, novel·les al *Quixot*, digressions al *Persiles*.
10. El *Canto de Calíope* i el *Viaje del Parnaso*, catàleg de poesia.
11. El teatre de Cervantes: el model anterior a Lope.
12. Cervantes, creador de la novel·la moderna: una perspectiva diacrònica.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	90	3,6	1, 2, 5, 6, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18
Tipus: Supervisades			
Resolució d'exercicis, debats i realització d'activitats pràctiques	30	1,2	3, 8, 9, 10, 11, 17, 19, 20
Tipus: Autònomes			
Elaboració i preparació de treballs i estudi personal	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

La metodologia de l'assignatura parteix d'una concepció de Filologia tradicional, a la qual s'han integrat les perspectives, sobretot, de recepció i Humanitats digitals, així com, puntualment, de literatura comparada.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes compleixin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Participació i presenatció oral a classe	20%	0	0	3, 8, 11
Preparació de dos treballs monogràfics	40% + 40%	0	0	1, 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà a partir de dos treballs monogràfics d'aproximadament 7 pàgines cadascun (50% + 50% de la nota), prèviament acordat amb el professorat, que versarà sobre 1) teatre del Segle d'Or i 2) Cervantes.

Han de tenir-se en compte, a més, les següents consideracions:

- Les lectures del curs són obligatòries.
- L'estudiant ha d'obtenir una nota final igual o superior a 5 per a aprovar l'assignatura.

La realització de faltes d'ortografia, lèxic i sintaxi tindrà una penalització de 0,25 sobre la nota final de cadascuna de les activitats.

DATES D'ENTREGA I REVISIÓ DE QUALIFICACIONS

Les dates d'entrega d'aquestes proves es pactarà entre el professorat i l'alumnat. En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions. Totes les activitats són recuperables.

AVALUACIÓ ÚNICA

L'avaluació única consistirà en la realització de les mateixes tasques de l'avaluació continuada i s'hauran de consignar en la data pactada entre el professorat i l'alumnat. S'aplicarà el mateix sistema que per a l'avaluació continuada. Els estudiants rebran la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més de 1/3 de les activitats d'avaluació.

PLAGI I ALTRES IRREGULARITATS

En cas que l'alumnat realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procediment disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

En aquesta assignatura, no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol treball que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

NO AVALUABLE

L'alumnat rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més de 1/3 de les activitats d'avaluació.

Bibliografia

BLOC I:

Propedèutica:

Es considera que tots els alumnes han cursat en la seva carrera una assignatura on s'ha parat esment al teatre del Segle d'Or. Els que considerin que els seus coneixements podrien no ser suficients poden llegir el manual d'Ignacio Arellano:

Ignacio Arellano, *Historia del teatro español del siglo XVII*, Cátedra, Madrid, 2005.

En les actuals circumstàncies, l'opció més prudent podria ser comprar-ho en alguna llibreria o els qui visquin a l'estranger per internet. Es considera que tots els alumnes han llegit en una bona edició anotada (editorials Càtedra, Crítica, Castalia) almenys una de les següents obres: Lope de Vega, *Fuenteovejuna*, *El caballero de Olmedo* (ed. de Francisco Rico), *El castigo sin venganza* (ed. Alejandro García Reidy), Tirso de Molina, *Don Gil de las calzas verdes*; Pedro Calderón de la Barca, *La vida es sueño* (ed. de Evangelina Rodríguez Cuadros o José María Ruano de la Haza).

Aquestes obres també es podrien llegir en traducció per a estudiants estrangers, però solament si aquestes traduccions van acompanyades de notes aclaridores i del corresponent pròleg o estudi introductori.

S'ofereixen dues edicions que estan digitalitzades en línia i que poden ser útils per a estudiants estrangers:

Lope de Vega, *Fuenteovejuna*, edición del grupo de investigación PROLOPE en colaboración con la compañía Rakatá, PPU, Barcelona, 2009. [\[enlace\]](#)

Lope de Vega, *El castigo sin venganza*, edición del grupo de investigación PROLOPE en colaboración con Fundación Siglo de Oro, PPU, Barcelona, 2010. [\[enlace\]](#)

S'ofereixen dues edicions en línia per a estudiants que coneguin les obres i edicions esmentades fins ara i que vulguin, lliurement, ampliar el seu bagatge (no és obligatori i s'aconsella, en aquest cas, parar esment no sols a l'obra sinó també el tipus d'edició i entendre les noves maneres d'accés al patrimoni literari):

Lope de Vega, *La dama boba*. *Edición crítica y archivo digital*. Bajo la dirección de Marco Presotto y con la colaboración de Sònia Boadas, Eugenio Maggi y Aurèlia Pessarrodona. PROLOPE, Barcelona; Alma Mater Studiorum - Università di Bologna, CRR-MM, Bologna, 2015. doi:10.6092/UNIBO/LADAMABOBA [\[enlace\]](#)

Lope de Vega, *Mujeres y criados*. *Edición en línea*, grupo PROLOPE, ed. Alejandro García Reidy, coord. Ramón Valdés Gázquez y Sònia Boadas, Bellaterra, Grupo de investigación PROLOPE - Universitat Autònoma de Barcelona, 2014. [\[enlace\]](#)

Altra bibliografia secundària:

ÁLVAREZ BARRIENTOS, Joaquín *et al.*, *Clásicos después de los clásicos*, en *Cuadernos de teatro clásico*, 5 (1990).

BASTIANES, María, Esther Fernández y Purificació Mascarell (eds.), *Diálogos en las tablas. Últimas tendencias de la puesta en escena del teatro clásico español*, Kassel, Reichenberger, 2014.

GARCÍA MASCARELL, Purificación, *El Siglo de Oro español en la escena pública contemporánea. La Compañía Nacional de Teatro Clásico (1986-2011)*, tesis doctoral en línea leída dirigida por Teresa Ferrer y presentada en la Universitat de València, 2014. [\[enlace\]](#)

GARCÍA SANTO-TOMÁS, Enrique, *La Musa refractada: literatura y óptica en la España del Barroco*, Madrid, Iberoamericana, 2015.

HUERTA CALVO, Javier (coord.), *Historia del teatro español*, Madrid, Gredos, 2003.

PAULINO, José, y Mar ZUBIETA, *La Generación del 27 lee, escribe y representa a los clásicos*, en *Cuadernos de teatro clásico*, 26 (2010).

RODRÍGUEZ GARCÍA, Eva, *La puesta en escena de Lope de Vega*, tesis doctoral, Universidad de Oviedo, 2014. Disponible en: <http://hdl.handle.net/10651/25565>

RUANO DE LA HAZA, José María, *La puesta en escena en los teatros comerciales del Siglo de Oro*, Madrid, Castalia, 2000.

VEGA, Lope de, *Arte nuevo de hacer comedias*, Felipe B. Pedraza y Pedro Conde Parrado (ed.), Cuenca, Universidad de Castilla-La Mancha, 2016.

WHEELER, Duncan, *Golden Age Drama in Contemporary Spain. The comedia on page, stage and screen*, Wales, University of Wales Press, 2012.

BLOC II.

Al llarg del curs es facilitaran antologies de texts i una bibliografia específica de les obres i temes estudiats.

Edicions de les obres de Cervantes

Cervantes, Miguel de, *Comedias y tragedias*, dir. Luis Gómez Canseco, Real Academia-Espasa-Madrid, 2016, 2 vols.

Cervantes, Miguel de, *Don Quijote de la Mancha*, dir. Francisco Rico, varias ediciones: Crítica, Barcelona, 2004, 2 vols.; Real Academia-Espasa, Madrid, 2015, 2 vols.

Cervantes, Miguel de, *Entremeses*, ed. Alfredo Baras, varias ediciones: Real Academia Española-Espasa, Madrid, 2012.

Cervantes, Miguel de, *La Galatea*, ed. Juan Montero, varias ediciones: Crítica, Barcelona, 1996; Real Academia Española-Espasa, Madrid, 2014.

Cervantes, Miguel de, *Novelas ejemplares*, ed. Jorge García, varias ediciones: Crítica, Barcelona, 2001; Real Academia Española-Espasa, Madrid, 2013.

Cervantes, Miguel de, *Los trabajos de Persiles y Sigismunda*, ed. Laura Fernández, est. prel. Isabel Lozano, notas Ignacio García Aguilar y Carlos Romero, Real Academia Española, Madrid, 2017.

Cervantes, Miguel de, *Viaje del Parnaso y poesías sueltas*, ed. José Montero y Fernando Romo, Real Academia Española-Espasa, Madrid, 2016.

Estudis teòrics bàsics

Alatorre, Antonio, "Perduración del ovillojo cervantino", *Nueva Revista de Filología Hispánica*, XXXVIII (1990), pp. 643-674.

Alcózar, Emilio, "Cervantes y Boccaccio", en *Homenaje a Cervantes*, ed. F. Sánchez Castañer, Mediterráneo, Valencia, 1950, pp. 345-383.

- Arcos Martínez, Miguel, *Tradición clásica en el "Persiles" y reelaboración cervantina: el influjo de Heliodoro y Virgilio*, tesis doctoral, Universidad de Oviedo, Oviedo, 2011.
- Alvar, Carlos, "Los libros de caballerías y el *Quijote*", en Silva. *Studia Philologica in Honorem Isaías Lerner*, ed. Isabel Lozano y Juan Carlos Mercado, Castalia, Madrid, 2001, pp. 23-35.
- Aradra Sánchez, Rosa María, "Cervantes desde la retórica. Viaje al centro del canon", *Bulletin Hispanique*, CXVII, 1 (2015), pp. 209-230.
- Barnés Vázquez, Antonio, "Yo he leído en Virgilio". *Análisis sincrónico de la tradición clásica en el "Quijote"*, tesis doctoral, Universidad de Granada, Granada, 2008.
- Blecua, Alberto, "Cervantes y la retórica (*Persiles*, III, 17)", en *Lecciones cervantinas*, ed. Aurora Egido, Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Zaragoza, Aragón y Rioja, Zaragoza, 1985, pp. 131-147.
- García López, Jorge, "Rinconete y Cortadillo y la novela picaresca", *Cervantes. Bulletin of the Cervantes Society of America*, XIX, 2 (1999), pp. 113-124.
- García López, Jorge, *Cervantes: La figura en el tapiz*, Pasado y Presente, Barcelona, 2015.
- Garrido Gallardo, Miguel Ángel, "Cervantes y la preceptiva literaria", *Anales cervantinos*, XLVI (2014), pp. 179-202.
- Márquez Villanueva, Francisco, *Fuentes literarias cervantinas*, Gredos, Madrid, 1973.
- Muñoz Sánchez, Juan Ramón, "Cervantes, novelliere", *Boletín de la Real Academia Española*, XCVIII (2018), pp. 177-196.
- Muñoz Sánchez, Juan Ramón, "Cervantes, lector de Giraldis Cinzio y Gaitán de Vozmediano: de *Gli Ecatommiti* y la *Primera parte de las cien novelas* a *Los trabajos de Persiles y Sigismunda*", *Anales cervantinos*, LI (2019), pp. 197-229.
- Lausberg, Heinrich, *Manual de retórica literaria*, Gredos, Madrid, 1995, 3 vols.
- Pedraza Jiménez, Felipe B., "La cultura de Cervantes y la construcción de la novela moderna", *Anuario brasileño de estudios hispánicos*, XXVI (2016), pp. 13-30.
- Porqueras Mayo, Alberto, "Cervantes y la teoría poética", en [Actas del II Coloquio Internacional de la Asociación de Cervantistas](#), Anthropos, Barcelona, 1990, pp. 83-98.
- Rico, Francisco, *El texto del "Quijote"*, Destino, Barcelona, 2005.
- Riley, Edward C., *Teoría de la novela en Cervantes*, Taurus, Madrid, 1966.
- Ruiz Pérez, Pedro, *La distinción cervantina, poética e historia*, Centro de Estudios Cervantinos, Alcalá de Henares, 2006.
- VV.AA., *Suma cervantina*, ed. Juan Bautista Avallé Arce y Edward C. Riley, Tamesis, Londres, 1973.
- Context històric i literari de l'Espanya del Segle d'Or
- Bennassar, Bartolomé, y Bernard Vincent, *España: los siglos de oro*, Crítica, Barcelona, 2000.
- Deleito y Piñuela, José, *La mala vida en la España de Felipe IV*, Alianza, Madrid, 2014.
- Díaz-Plaja, Fernando, *La vida cotidiana en la España del Siglo de Oro*, Clío, Madrid, 1994.
- Egido, Aurora, *Siglos de Oro: Barroco*, 3/1, *Historia y crítica de la literatura española*, dir. Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1992.

García López, Jorge, Eugenia Fosalba y Gonzalo Pontón, *La conquista del clasicismo (1500-1598)*, en José Carlos Mainer, dir., *Historia de la literatura española*, II, Crítica, Barcelona, 2013.

Jones, Royston Oscar, *Historia de la literatura española*, 2, *Siglo de Oro: prosa y poesía*, Ariel, Barcelona, 1974.

López Estrada, Francisco, *Siglos de Oro. Renacimiento*, 2, *Historia y crítica de la literatura española*, dir. Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1980.

López Estrada, Francisco, *Siglos de Oro. Renacimiento*, 2/1, *Historia de la literatura española*, dir. Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1991.

Pérez Priego, Miguel Ángel, *Literatura española medieval (el siglo XV)*, Editorial Universitaria Ramón Areces, Madrid, 2013.

Ruiz Pérez, Pedro, *Manual de estudios literarios de los Siglos de Oro*, Castalia, Madrid, 2003.

Ruiz Pérez, Pedro, *El siglo del arte nuevo (1598-1691)*, en José Carlos Mainer, dir., *Historia de la literatura española*, III, Crítica, Barcelona, 2015.

Wardropper, Bruce W., *Siglos de Oro: Barroco*, 3, *Historia y crítica de la literatura española*, dir. Francisco Rico, Crítica, Barcelona, 1983.

Wilson, Edward. M., y Duncan Moir, *Historia de la literatura española*, 3: *Siglo de Oro: teatro*, Ariel, Barcelona, 1974.

Metologia del comentari de text literari

Alarcos Llorach, Emilio, *El comentario de textos*, Castalia, Madrid (existen distintes eds.).

Lázaro Carreter, Fernando, *Cómo se comenta un texto literario*, Cátedra, Madrid (existen distintes eds.).

Suárez Miramón, Ana, y María Clementa Millán Jiménez, *Introducción a la literatura española: guía práctica para el comentario de texto*, UNED, Madrid, 2011.

Programari

<https://lopeyelteatro.bne.es/>

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda